

Съвременни предизвикателства пред лекторите за осигуряване на достъпно и включващо висше образование

Д-р Юлика Новкова, Ph.D.

Бизнес психолог

Основател на **Juls' Psychology**

Партньор на Фондация „Институт за
социални услуги в общността“

КАК ДА АДРЕСИРАМЕ КОРЕКТНО РАЗЛИЧНИТЕ ТИПОВЕ НУЖДИ

/ориентация към съдържание/

*Всяка учебна група е сбор от
различни видове потребности с
разнообразен характер*

С подкрепата на:

Доц.д-р Донка Никова, УНСС

Гл.ас. д-р Плама Христова, СУ

Мобилност и физически достъп

- Физически предизвикателства;
- Ограничена сила;
- Липса на социални или икономически ресурси;
- Лично пространство

Субективни възприятия

- Сетивни трудности;
- Ограничено възприятие;
- Саморегулация и самоконтрол;
- Социален атом;

Обучителни трудности

- Темпо и сложност;
- Свръхстимулация;
- Когнитивна преумора;
- Комуникационни специфики;
- Затруднения при учене

Технологични трудности

- DeepL за превод;
- Canva за визуализации;
- Google за споделяне на работни файлове и самоотчет на дейността;
- ИИ за съдържание;

КАК ДА РАБОТИМ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА РАЗЛИЧИЯТА В ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА ЧРЕЗ ПЕРСОНАЛИЗИРАН ПОДХОД?

/ориентация към процес/

Цел

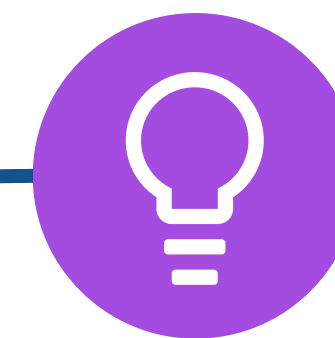
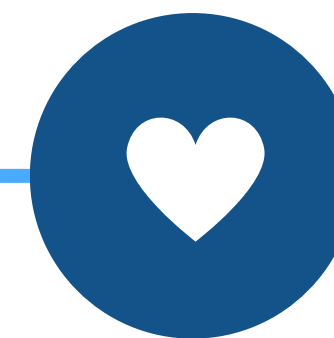
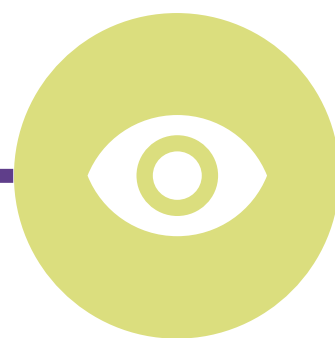
Фокус

Трудности

Решения

Общуване

Гъвкавост

Личностно
ориентирани
цели на база
персонални
нужди

Диалогичност
Обратна връзка
Сократов метод
Проектно
обучение

Лекторска
осъзнатост
Менторство
между
връстници

Ясни
Недвусмислени
Адаптиращи
Включващи
Сплотяващи
Приобщаващи
дейности

Директно
Технологично
Асинхронно
Дистанционно
Писмено
Визуално

Проектна
ориентираност
Принципа на
"ИКЕА" в
образователна
среда

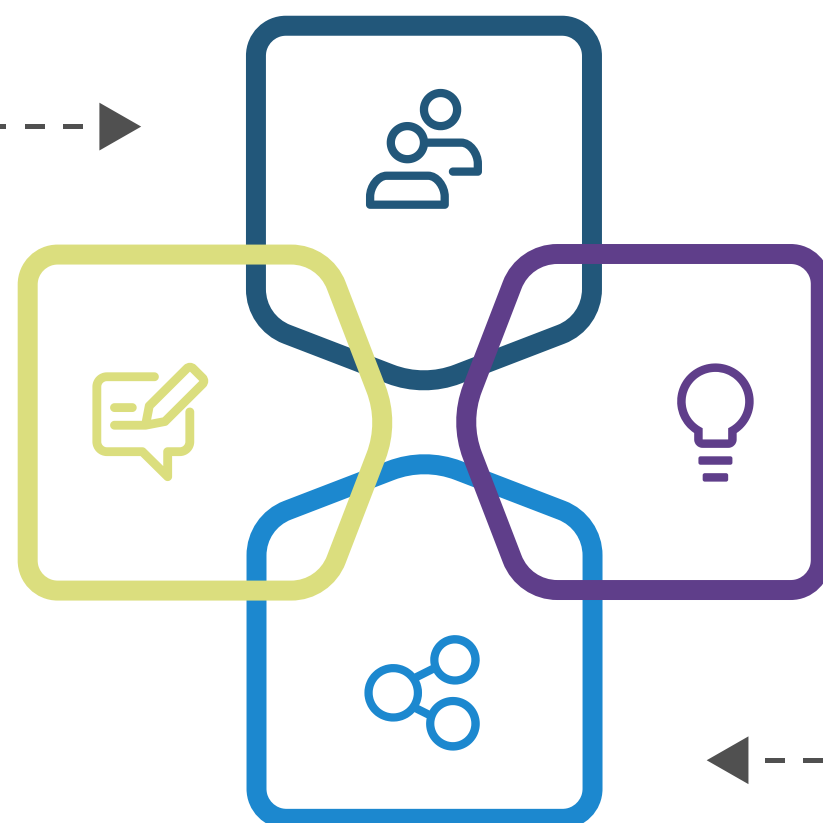
Изграждането на култура на грижа и поставянето на личностно ориентирани цели прави образователния процес включващ и достъпен.

4 СЪПКИ КЪМ ДОСТЪПНО И ВКЛЮЧВАЩО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

/Ориентация към растеж, развитие и социализация/

Фокус върху познанията и уменията

Проактивност
Обучение
Развитие
Взаимодействие
Меки и твърди умения

Гъвкави пътища и начини

Отказ от фиксирани и
ригидни образователни
цели и процес
Нагласа за адаптивна
трансформация

Персонализирана грижа

Индивидуални цели, задачи и
образователни подходи
Изследване на нови интереси и таланти

Ценност на образованието

Креативно мислене
Съдържание, създадено от студентите
Овластяване чрез (само)познание